

LASTEN JA NUORTEN KÄYTÖSHÄIRIÖDEN KÄYPÄ HOITO - SUOSITUS

Aino Talonpoika
vs apulaisyli lääkäri
Lastenpsykiatrian osasto L1
TYKS

- Käypä hoito-suosituksista
- yleistä käytöshäiriöistä
- altistavista tekijöistä
- käytöshäiriöiden ehkäisystä
- lyhyesti hoidosta

KÄYPÄ HOITO-SUOSITUKSISTA

- riippumattomia, tutkimusnäyttöön perustuvia kansallisia hoitosuosituksia
- suosituksia laaditaan lääkäreille, hammaslääkäreille, terveydenhuollon ammattihenkilöstölle ja kansalaisille hoitopäätösten pohjaksi
  - Käypä hoito-suositusten avulla voidaan parantaa hoidon laatua ja vähentää hoitokäytäntöjen vaihtelua
  - hoitosuosituksset voivat sisältää perusteltuja kannanottoja sellaisistakin merkittävistä terveydenhuollon kysymyksistä, joista ei ole tieteellistä näyttöä tai joista sitä ei voida saada
- suosituksia laatii Suomalainen Lääkäriseura Duodecim yhdessä erikoislääkäriyhdistysten kanssa. Suositusten tuottamisesta vastaavat asiantuntijaryhmä ja Käypä-hoito-toimitus julkisella rahoituksella

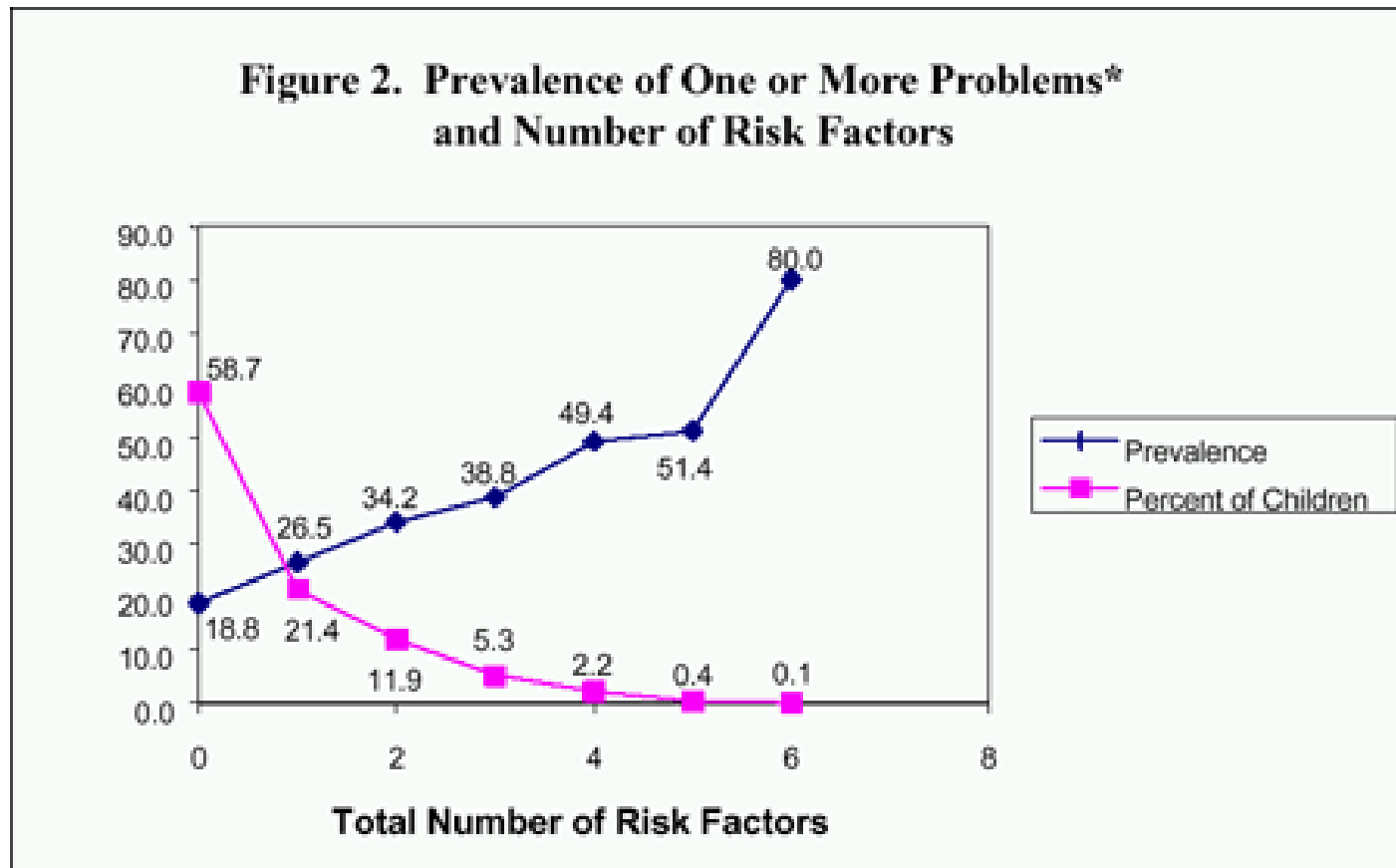
YLEISTÄ KÄYTÖSHÄIRIÖISTÄ

- monimuotoisia häiriöitä
- käytös
  - poikkeavan uhmakasta, aggressiivista tai epäsosiaalista
  - pitkäkestoisesti
  - ikätasosta poikkeavaa
  - aiheuttaa ongelmia sosiaalisissa suhteissa ja suoriutumisessa
  - tunnekylmät piirteet
- liitännäisongelmat
- esiintyvyys n. 5%
  - käytösongelmia lisäksi n. 15 %:lla
- mielenterveyspalveluiden tarve

ALTISTAVAT TEKIJÄT

- riskitekijöitä paljon
  - lapseen liittyvät
  - perheeseen liittyvät
  - laajempaan ympäristöön liittyvät
- kasaantuminen!

RISKIEN KASAANTUMINEN

EHKÄISY

- äidin fyysinen ja psyykkinen terveys raskauden aikana
- lapsi :
  - tunne-, vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaitojen opettaminen varhaiskasvatuksessa ja koulussa
- vanhemmat ja ympäristö :
  - myönteiset kasvatuskäytännöt, vanhemmuustaitojen ohjaus
  - sosiaalisesti laadukas varhaiskasvatus ja koulu
- altistavien tekijöiden lievittäminen tai poistaminen

MYÖNTEISET KASVATUSKÄYTÄNNÖT

- keskeisin vaikuttavissa hoitomuodoissa
- ei rajoitu pelkästään vanhempiin
- mentalisaation merkitys

Interventiot käytöshäiriöiden ehkäisyssä

Universaalit interventiot

- Suunnataan koko väestölle.

Selektiiviset interventiot

- Suunnataan suurentuneessa käytöshäiriön riskissä oleville.

Indisoidut interventiot

- Suunnataan käytöshäiriöillä oireileville, muttei diagnostista rajaa ylittävästi.

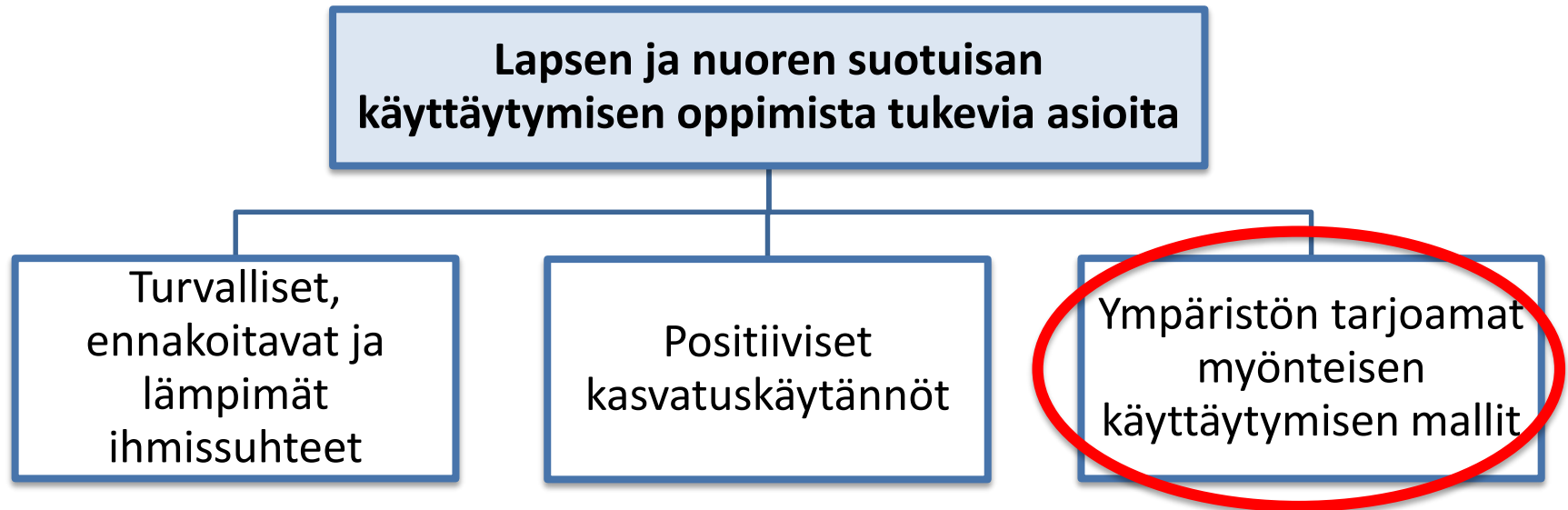
UNIVERSAALIT INTERVENTIOT

- koulun interventioista vahva näyttö
- perheisiin kohdistuvat
  - lapsuusiässä : ei selvää hyötyä
  - nuoruusiässä : jnkv hyötyä

SELEKTIIVISET JA INDISOIDUT INTERVENTIOT

- mitä aiemmin päästään työskentelemään, sitä parempi
- perustaso
- vanhempien psyykkinen vointi?

Käytöshäiriöiden ehkäisy

- koulussa toteutuvat tunne-, vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaitoja kartuttavat ohjelmat

KÄYTÖSHÄIRIÖIDEN HOITO

- aina ensisijaisesti psykososiaalista
- laaja-alaista
- oheishäiriöiden tehokas kuntoutus ja hoito
  - kehitykselliset vaikeudet
  - ADHD
- joskus myös lääkkeellistä
- sairaalahoidosta ei juurikaan hyötyä

KIITOS!

